

สังคมวิทยาการท่องเที่ยวในเมโสโปเตเมีย

รองศาสตราจารย์บุญเดิม พันรอบ

วัฒนธรรมการท่องเที่ยวในปัจจุบันได้รับอิทธิพล
จากวัฒนธรรมการท่องเที่ยวของอียิปต์และกรีซ เมโสโป
เตเมีย Mesopotamia หมายถึงดินแดนระหว่างแม่น้ำไท

กรีส (Tigris)และยูเฟรทีส(Euphrates) อียิปต์และเมโสโปเตเมียเป็นสังคมที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกัน มี

แม่น้ำไทกริส

แม่น้ำไทกริสที่กรุงแบกแดด อิรัก

แม่น้ำยูเฟรติส

แม่น้ำยูเฟรติสในอิรัก

ภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์การเมืองร่วมกันตั้งอยู่ใน
 เอเชียกลางและแอฟริกาเหนือเป็นบ่อเกิดวัฒนธรรมที่
 สำคัญในโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งวัฒนธรรมศาสนาคริสต์
 และอิสลาม ซึ่งได้รับอิทธิพลจากศาสนายิวและยูดาของ
 กลุ่มชนผู้ร่อนในเมโสโปเตเมียหรือเอเชียกลางแถบลุ่ม
 แม่น้ำไทกริส ยูเฟรติส ศาสนายูดา คือศาสนาใน
 ประวัติศาสตร์ศาสนาของอิสราเอลโบราณ มีความ
 ความสำคัญมากกว่าประวัติศาสตร์การเมืองการปกครอง
 สงครามทำให้เกิดความวุ่นวายในสังคม ทำให้มีการ
 ทำลายนครและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ต่าง ๆ มีการลงโทษและ
 เนรเทศนักบวช ผู้คนที่นับถือศาสนาต่าง ๆ อย่างก็ตาม
 ภายใต้สถานการณ์นี้ ชาวยิวได้เข้ามามีอิทธิพลและมี
 บทบาทสำคัญในการนับถือเทพเจ้าองค์เดียว
 (Monotheistic religious tradition) ซึ่งมีลักษณะ
 แตกต่างกับการนับถือเทพเจ้าหลายองค์ (Polytheism)
 ในเมโสโปเตเมีย อียิปต์ อินเดียหรือจีน

บ้านเกิดอับราฮัมที่เมืองอูร์(Ur)

บ้านดินโคลนทรงรังผึ้ง(Beehive -shaped mud houses)ที่
ฮาร์ราน (Harran)ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของตุรกี
ปัจจุบันฮาร์รานเป็นหมู่บ้านเล็ก ๆ ซากปรักหักพังแสดงว่า
ครั้งหนึ่งเป็นป้อมปราการและมหาวิทยาลัยเมโสโปเตเมีย

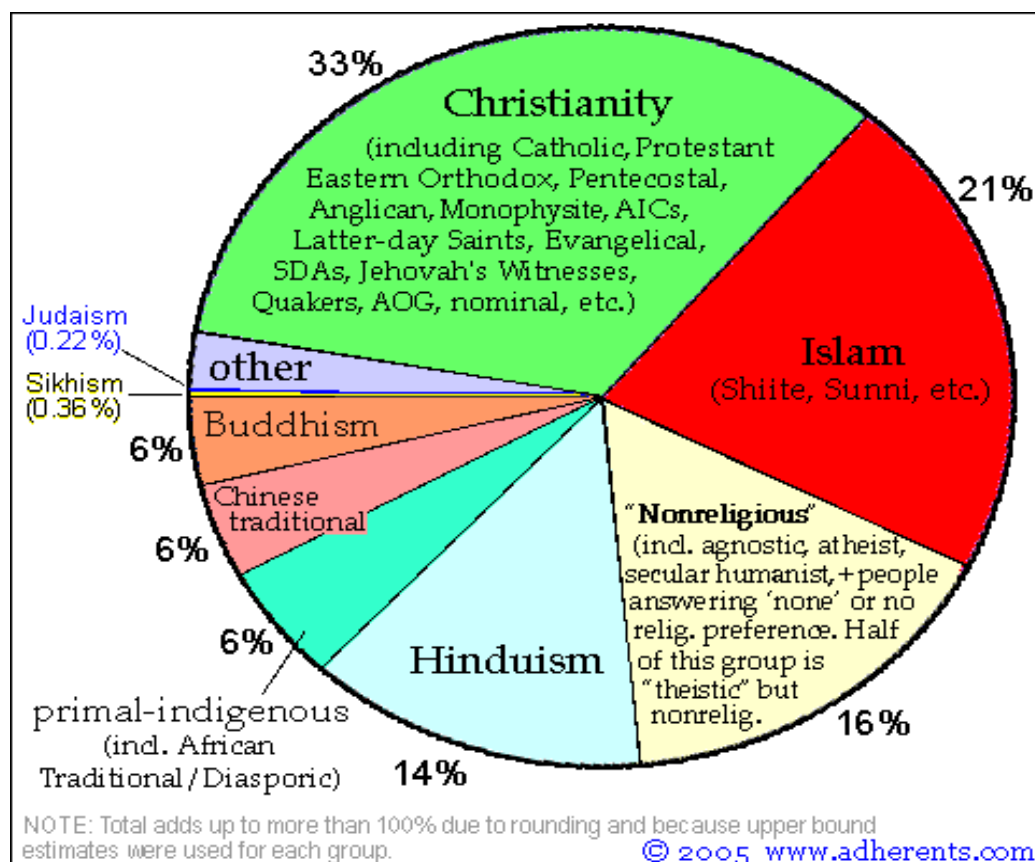
โบราณ ในคัมภีร์ไบเบิลกล่าวถึงหลายครั้งตัวอย่างเช่นเป็นบ้านที่อยู่อาศัยของอับราฮัมก่อนอพยพไปคานาน(Canaan).

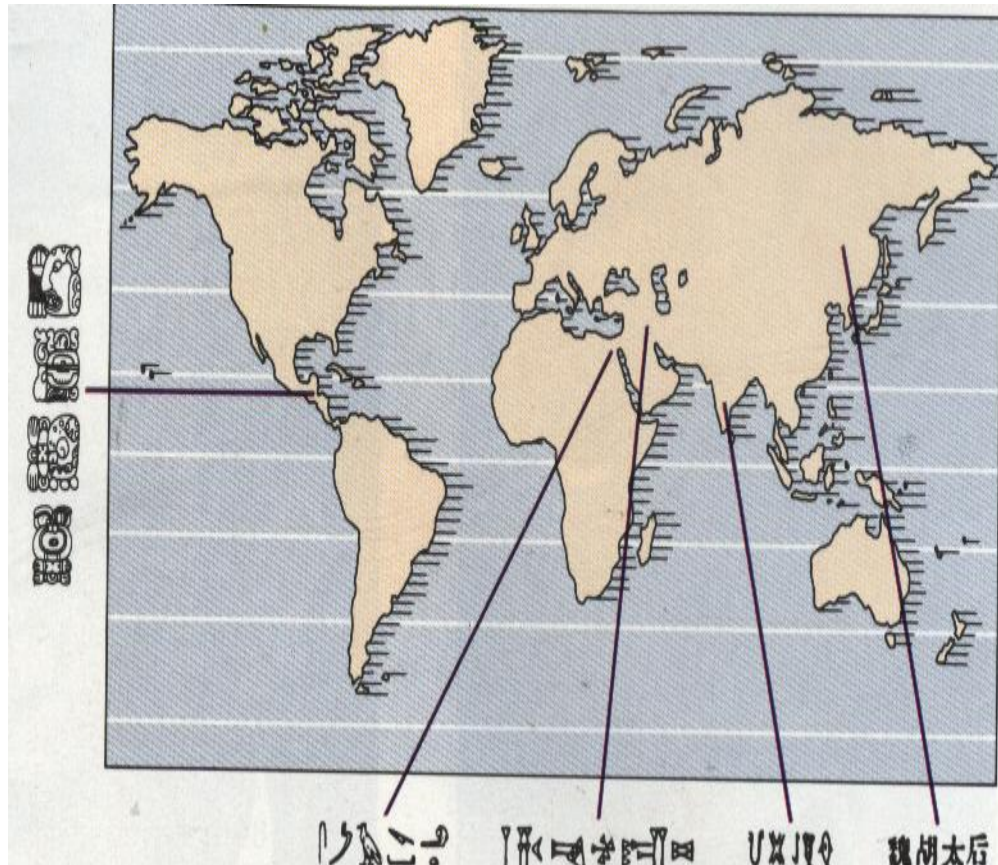
ยูร์ฟา (Urfa- *Sanliurfa*), ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของตุรกี นครยูร์ฟาตั้งอยู่ที่ราบอุดมสมบูรณ์เขตเมโสโปเตเมียตอนบน เป็นนครแห่งผู้พยากรณ์ (City of Prophets) กล่าวกันว่าเป็นบ้านของ Job, Jethro, และ St George และเป็นบ้านเกิดของอับราฮัม ครั้งหนึ่งเป็นศูนย์กลางวัฒนธรรมซีเรียน นครที่สำคัญของเปอร์เซีย อาหรับและออตโตมานที่สืบทอดวัฒนธรรมสำคัญ

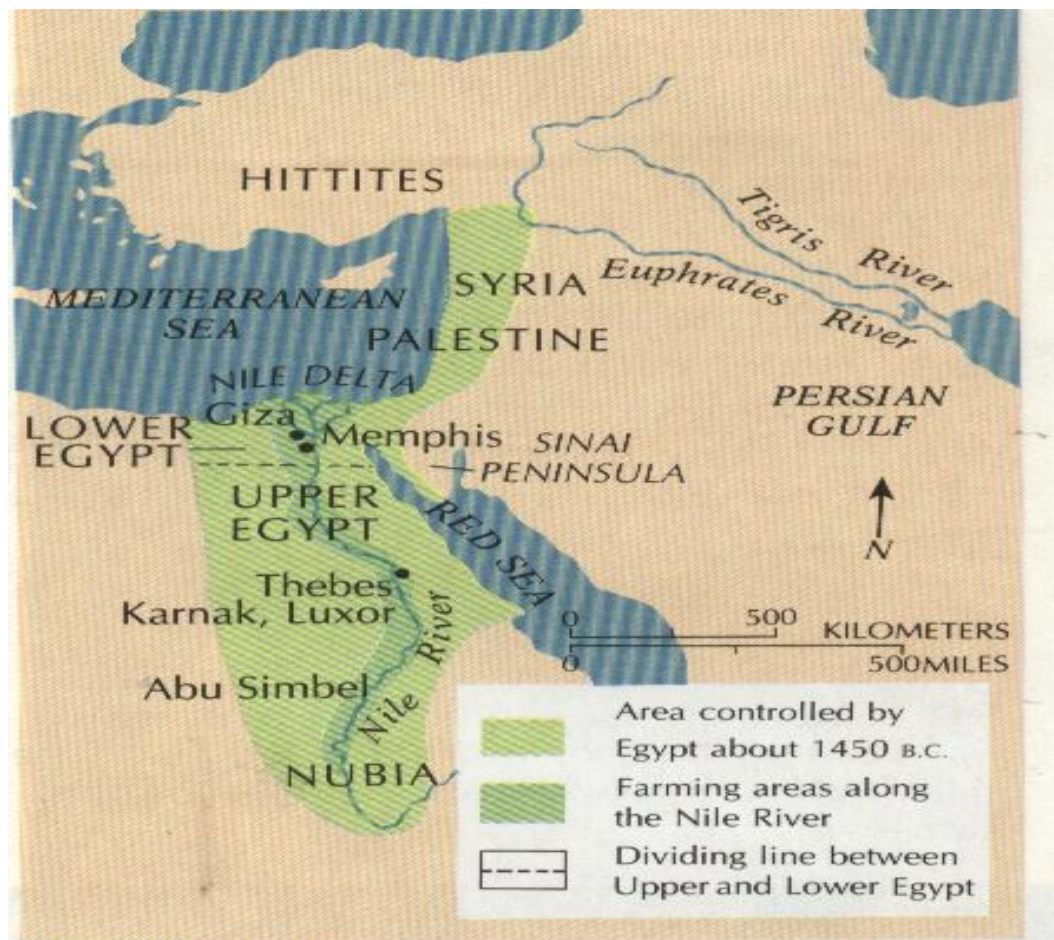
โบสถ์แห่ง Ur ในอิรัก

แผนที่แสดงการนับถือวัฒนธรรมสำคัญในโลกคือ
ศาสนาคริสต์ อิสลาม ยูดาห์ที่มีจุดกำเนิดศาสนา
เกี่ยวข้องกับโมเสโปเตเมียทั้งสิ้น

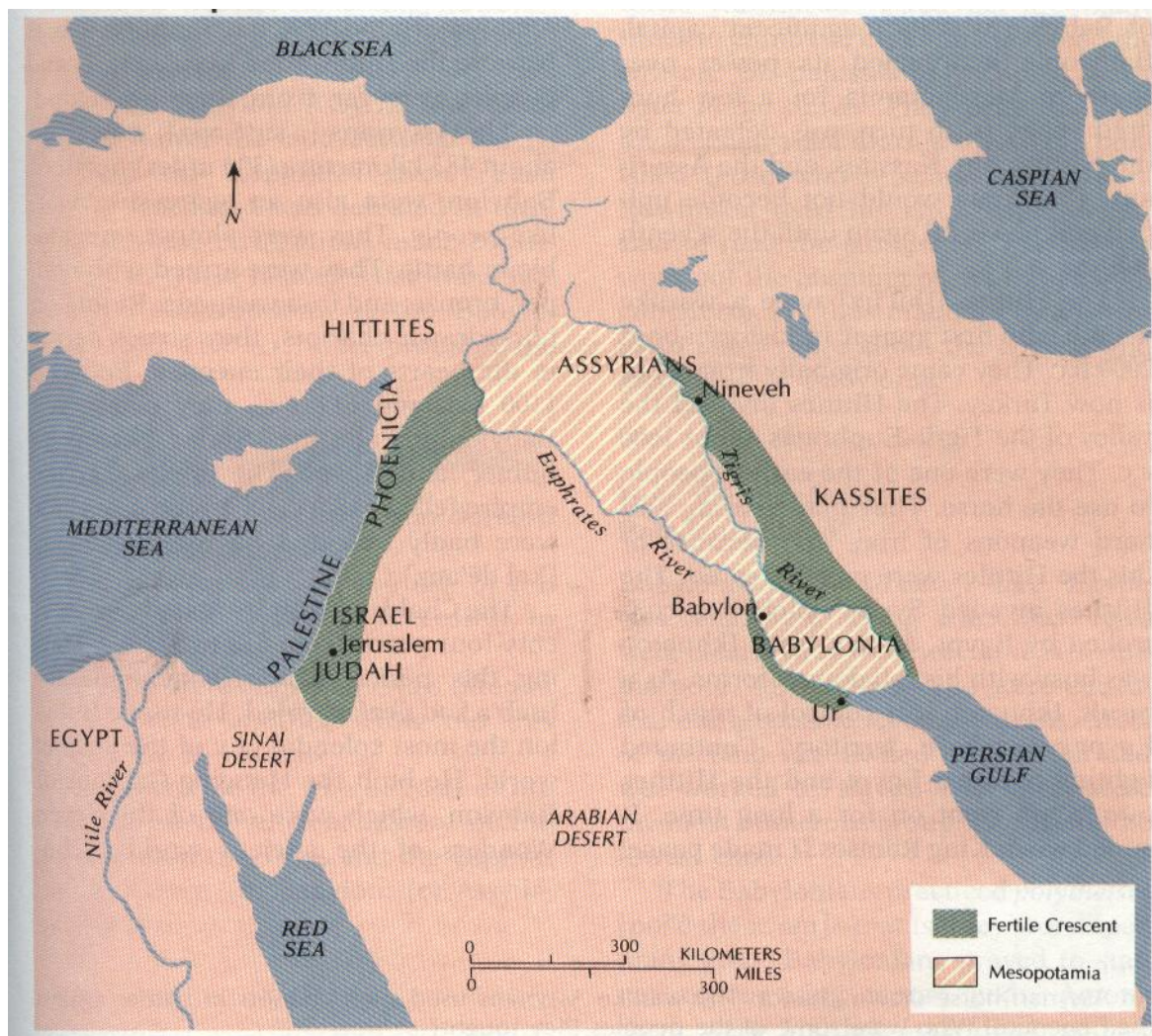
แผนที่แสดงแหล่งกำเนิดวัฒนธรรมสำคัญ
ในโลกที่เป็นบ่อเกิดภาษาสำคัญในโลกคือ
อียิปต์ เมโสโปเตเมีย อินเดีย จีนและมายา

ในบริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำทั้งสองสายนี้มีอารยธรรมอีกแห่งหนึ่ง ซึ่งมีความเจริญรุ่งเรืองในระยะเวลาเดียวกับอารยธรรมของอียิปต์หรืออาจจะก่อนหน้านั้นตามข้อสันนิษฐานของนักโบราณคดี อารยธรรมแห่งนี้คือเมโสโปเตเมีย (Mesopotamia) ซึ่งปัจจุบันได้แก่ดินแดนบางส่วนของประเทศอิรัก อิหร่าน และซีเรีย พื้นฐานทางศาสนาของชนเผ่าเหล่านี้มีพื้นฐานมาจากการนับถือธรรมชาติ เพราะธรรมชาติมีส่วนให้อิทธิพลแก่ชีวิตมนุษย์ ดังนั้น พวกนี้จึง

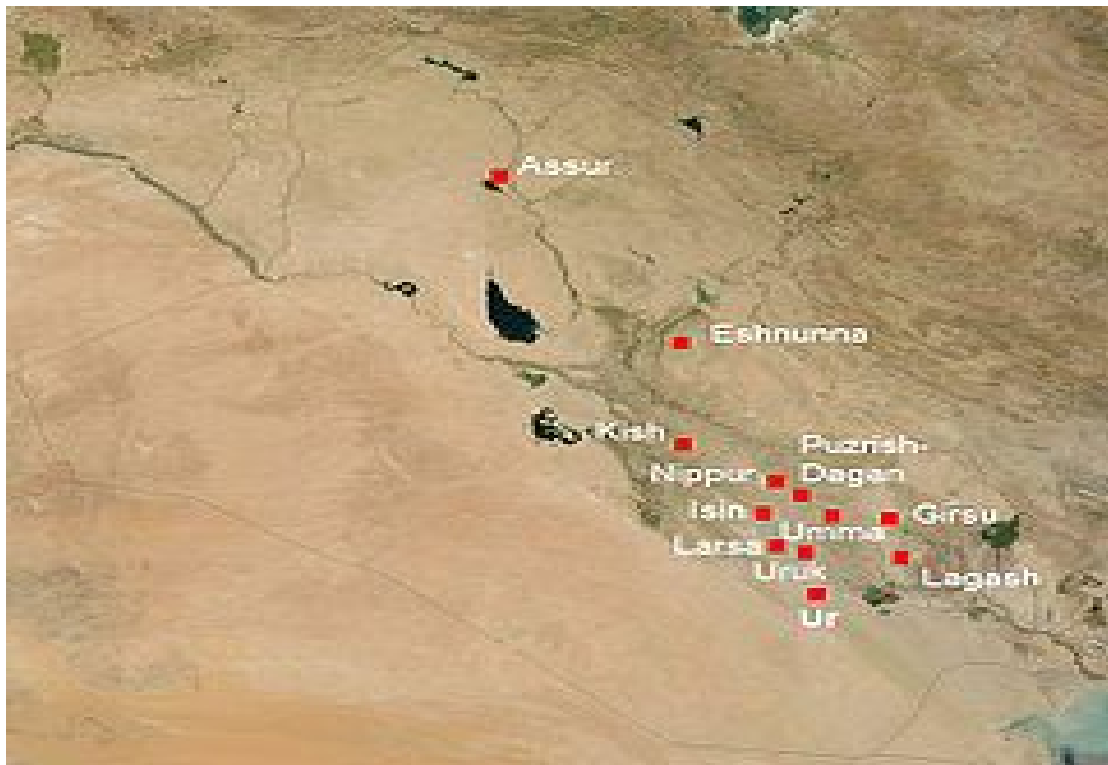
นับถือเทพเจ้าต่าง ๆ เช่น เทพเจ้าแห่งท้องฟ้า เทพเจ้าแห่งดิน, น้ำ, ลม, พระอาทิตย์ และพระจันทร์ เป็นต้น แม้ว่าจะมีความเชื่อถือในพระเจ้าแห่งธรรมชาติก็ตาม แต่ก็เชื่อถือในเหตุผล และโหราศาสตร์ที่มีคณิตศาสตร์เป็นพื้นฐาน ไม่ต้องสงสัยเลยว่าความเจริญในทางคณิตศาสตร์ของอารยธรรมเมโสโปเตเมียจะมีความรุ่งเรืองมากเพียงใด อย่างไรก็ตามมีบางพวกที่ให้ความเชื่อในโลกหน้ามาก เช่น พวกสุเมเรียน เพราะฉะนั้นเวลาที่กษัตริย์ตายบรรดาบ่าวไพร่ทั้งหลาย รวมทั้งทหาร นางสนมกำนัลและมเหสี จะต้องตายตามในสุสานที่เก็บพระศพของกษัตริย์ด้วยการดื่มยาพิษ

อารยธรรมเมโสโปเตเมียประกอบด้วยชนหลายเผ่าพันธุ์ ที่ผลัดกันทำความเจริญในแถบนี้ เช่น พวกสุเมเรียน บาร์บิโลเนียน ฟินีเชีย เปอร์เชีย และอัสซีเรีย เป็นต้น

วัฒนธรรมเมโสโปเตเมียประกอบด้วย
 ชนกลุ่มต่าง ๆ ที่สำคัญคือ
 1. สุมเมเรียนเมื่อประมาณ 3,500 ปีก่อน
 คริสต์กาล พวกสุมเมเรียน (Sumerians) ได้
 อพยพเข้ามาและได้เริ่มตั้งชุมชนในแถบลุ่ม

แม่น้ำไทกริส-ยูเฟรติสตอนล่างเป็นชุมชน
 ชุมชนแบบเมือง ชาวสุเมเรียนได้สร้างนคร
 รัฐที่มีประชากรประมาณ 4,000 -50,000 คน
 เช่น Ur , Uruk และ Lagash และได้สร้างชุมชนเข้มแข็ง

แผนที่แสดงที่ตั้งพวกสุเมเรียน

ประติมากรรม Gudea, Prince of Lagash
 ประติมากรรมจาก Ningizzada ประติมากรรมสุเมเรียนใหม่
 จากTelloh, Ancient Girsu, อายุ 2130 ก่อนคริสตวรรษ
 จารึกอักษรคูนiform

**ยังยืนด้วยการผลิตอาหารเกษตรกรรมใน
 ดินแดนที่สามารถควบคุมได้และทำการค้า
 ทำให้สามารถจัดหาสินค้าและวัตถุดิบเพื่อ**

แลกเปลี่ยนสินค้าเกษตรที่เหลือจากการ
บริโภค ลักษณะชุมชนที่มีอารยธรรมตั้งอยู่
บนระบบเศรษฐกิจขั้นยังชีพ สามารถสืบ
ทอดอารยธรรมที่เข้มแข็งอีกหลายศตวรรษ
เนื่องจากพวกสุเมเรียนสืบทอดวัฒนธรรมมี
ลักษณะโดดเด่นในเมโสโปเตเมียทำให้สาขา
สังคมวิทยาการท่องเที่ยวสนใจศึกษาใน
ฐานะเป็นวัฒนธรรมและแหล่งท่องเที่ยวที่
สำคัญของโลก

นครรัฐสุเมเรียนแสดงให้เห็น
สถาปัตยกรรมสำคัญ รวมทั้งหลักวิศวกรรม
และเทคโนโลยีควมค่าสำหรับการเข้าเยี่ยม
ชมโดยเฉพาะหมู่บ้านเกษตรกรรมยุคหิน

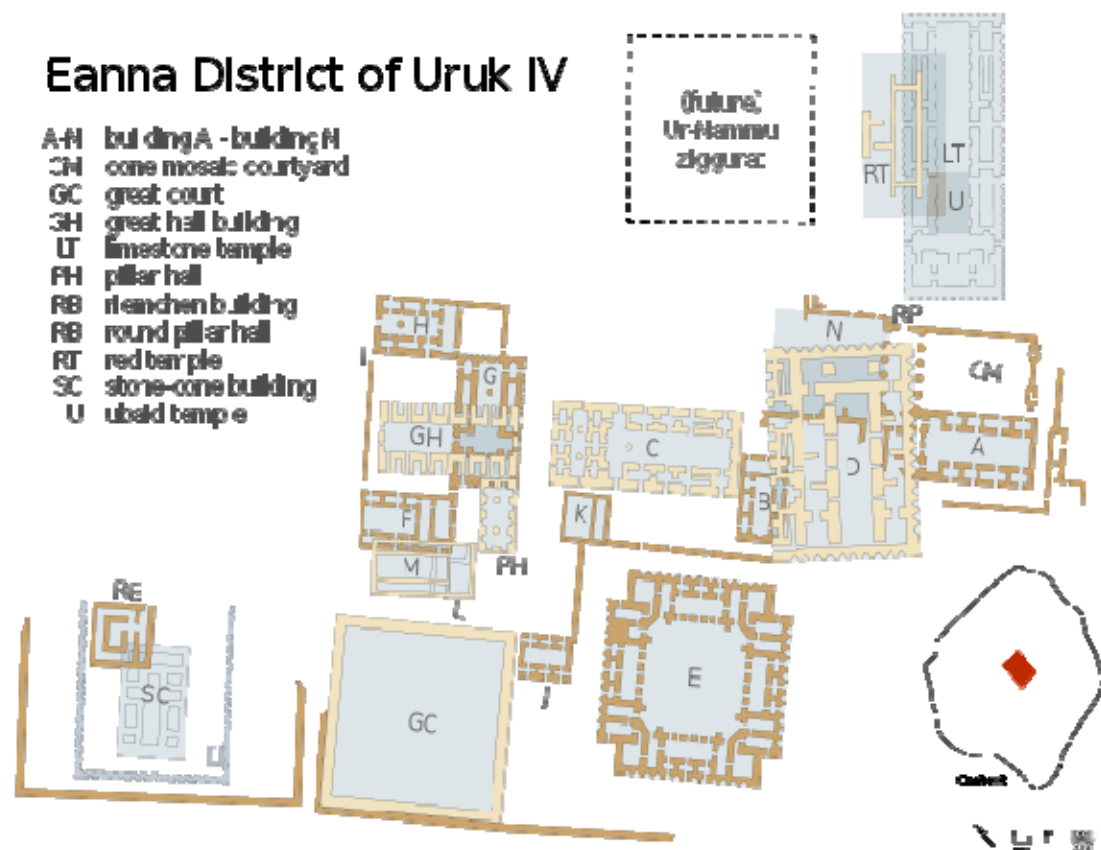
ใหม่ พวกสุเมเรียนแบ่งที่ดินเป็นผืนดิน
 รูปทรงเรขาคณิต มีการจัดการน้ำสำหรับ
 ระบบชลประทานดีเยี่ยม ประกอบด้วย
 เขื่อนและคลอง จัดระบบท่อส่งน้ำขนาดเล็ก
 ให้กับบ้านทำเกษตรกรรม สร้างระบบถนน
 และระบบน้ำใช้สำหรับการขนส่งอาหาร
 อาวุธ ทางเดินเรือและส่งสินค้าจาก
 ศูนย์กลางเมือง

การสร้างชุมชนเมืองนครพวกสุเมเรียน
 เป็นอารยธรรมที่น่าประทับใจสำหรับ
 นักท่องเที่ยวผู้มาเยือน มีการสร้างป้อม
 ปราการ กำแพงนครที่ Uruk มีความยาว

แผนที่เมือง Uruk

แผนผังเมือง Uruk

เป็นวงกลมเกือบ 6 ไมล์ ล้อมรอบที่ดิน
 ประมาณ 1,000 เอเคอร์ ประกอบด้วย
 หอคอย 900 หอคอย ภายในกำแพง
 ประกอบด้วยกระท่อมชาวนาหลายพันหลัง
 บ้านที่ทำการของพลเรือนและพระ รวมทั้ง
 ชนชั้นสูงอื่น ๆ ในเมืองมีทางเดินกว้างขวาง

และตัดเป็นเส้นตรง การสร้างนคร
 ประกอบด้วยเขตส่วนต่าง ๆ เช่น มีโบสถ์
 สร้างกำแพงเป็นสัดส่วน ยกพื้นที่ให้เป็น
 ระดับ มีการจัดพื้นที่ยกสูงคล้ายกับสถานที่
 ทำพิธีทางศาสนาประเภทหอคอย

โครงสร้างสังคมสุเมเรียนด้านเศรษฐกิจ
 และชีวิตการเมืองขึ้นอยู่กับโครงสร้างที่เป็น
 ธรรมชาติรอบ ๆ ประมาณร้อยละ 80-90
 ของประชากรในนครประกอบด้วย
 ประชากรที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม
 ส่วนใหญ่เป็นทาสและชาวนาที่เช่าที่ดิน
 ชาวนาจะเดินทางจากนครไปทำงานในไร่นา
 หรือไปทำงานควบคุมน้ำ ทำงานหนักตลอด

วัน เพื่อทำงานผลิตเกษตรกรรมสำหรับทำ
ให้สังคมยั่งยืนอยู่ได้ ชาวนาจะแลกเปลี่ยน
ผลิตผลส่วนที่เหลือสำหรับ

Persian Cuneiform

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z
a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m
n	o	p	q	r	s	t	u	v	w	x	y	z

ชาวสุเมเรียนเป็นชนชาติแรกในบาบิโลเนียที่รู้จักการเขียนหนังสือตั้งแต่ 3000 ปีก่อนคริสตกาล โดยการประดิษฐ์อักษรรูปเล่ม หรือที่เรียกว่า คูนิฟอร์ม (Cuneiform) ภายหลังได้ดัดแปลงแก้ไข มีการคิดเครื่องหมายต่างๆ เพื่อใช้แทนภาพ

Original pictograph	Pictograph in position of later cuneiform	Early Babylonian	Assyrian	Original or derived meaning
				Bird
				Fish
				Donkey
				Ox
				Sun Day
				Grain
				Orchard
				To plow To till
				Boomerang To throw To throw down
				To stand To go

อาณาจักรสุเมเรีย (Sumeria) มีผลงานศิลปกรรมที่
เหลืออยู่บ้างจากการถูกทำลาย โดยข้าศึกศัตรูและสภาพดิน
ฟ้าอากาศ ซึ่งจำแนกอยู่ในสาขาต่าง ๆ ดังนี้ คือ

1.จิตรกรรม : ภาพจิตรกรรมที่สำคัญ ได้แก่
ภาพเขียนพระนางชูบัค(Shub-ad) พบในสุสานเมืองมีอูร์
(Ur) อายุประมาณ 2,850 – 2,450 B.C.

เครื่องประดับ Queen Shub-Ad ค้นพบที่เมืองอูร์ Ur

ประติมากรรม : ส่วนใหญ่เป็นประติมากรรมแบบนูนสูง และ
 ลอยตัวเกี่ยวกับเทพเจ้ากษัตริย์ และบุคคลสำคัญในสมัยนั้น
 ซึ่งมีดังนี้ คือ

รูปสลักศิระผู้หญิงซึ่งขุดพบได้ที่เมืองอูรุก (Uruk) มีอายุ
 ประมาณ 3,500 – 3,000 ปีก่อนคริสตกาล รูปสลักชิ้นนี้นัก
 โบราณคดีสันนิษฐานว่า ดวงตาและคิ้วนั้นเดิมคงทำด้วยวัสดุ
 ทาสี ส่วนผมทำด้วยทองหรือทองแดง แต่สิ่งเหล่านี้ได้หลุด
 หายไปหมดแล้ว เหลือเพียงส่วนที่เป็นโครงหน้าและกะโหลก
 ศิระเท่านั้น

กษัตริย์ Lugal-kisal-si กษัตริย์แห่งอูรุก

ประติมากรรมหินสีดำ Gudea ผู้ปกครองนครสุเมเรียนนคร
ที่(Lagash)ประมาณ 2100 ก่อนคริสตวรรษ

ประติมากรรมศรีษะสตรี Inanna จาก Uruk, อายุ 3500 -
3000 ก่อนคริสตศตวรรษพิพิธภัณฑ์อิรัก
แบกแดด

ประติมากรรมสุเมเรียนจากวิหาร Temple of Abu,
Tel Asmar, อายุ 2700 - 2600 ปีก่อนคริสตศตวรรษฟิฟิธภัณฑ์
อิรัก

ประติมากรรมหัววัวของสุเมเรียนเครื่องดนตรีพิณตั้งจาก
 สุสาน Lyre from Tomb of Paubi, อายุ 2600 ก่อนคริส
 ศตวรรษ

ที่วิหารอาบู (Abu Temple) ที่เทลอัสมาร์ (Tell Asmar) มี
หลายชิ้นด้วยกัน เช่น ประติมากรรมแบบลอยตัว มีอายุ
ประมาณ 2,700 – 2,500 ปี

ประติมากรรมหินปูนจาก Tell Asmar อายุ 2750-2600 ก่อน
คริสตศตวรรษ

ก่อนคริสตกาล นักโบราณคดีสันนิษฐานว่ามีทั้งรูปเทพเจ้า Abu (เทพเจ้าแห่งพืชผัก) รูปสลักมหามатаเทวี รูปสลักพวก พระและบุคคลที่น่าเคารพ เป็นต้น รูปสลักเหล่านี้ทำจากยิบซัมผสมกับพวกแร่ไหมไฟ เช่น อัสฟัลต์ และปิโตรเลียม

1. งานประติมากรรมแบบลอยตัวอีกชิ้นหนึ่งซึ่งสวยงามมาก ทำจากวัสดุพวกไม้ แต่ทาสีทอง เป็นรูปแพะมีปีกยืนใกล้ต้นไม้ (Billy Goat and Tree) งานชิ้นนี้พบที่เมืองอูร์ (Ur) สร้างเมื่อประมาณปี 2,600 B.C. ปัจจุบันอยู่ที่พิพิธภัณฑสถานในฟิลาเดลเฟีย

ประติมากรรมแพะมีปีกยืนใกล้ต้นไม้ทองอายุ 2,600 ปีก่อนคริสตวรรษ

ลักษณะเด่นชัดในงานประติมากรรมของสุเมเรีย คือ

1. รูปทรงมีลักษณะเป็นแบบเรขาคณิตมากกว่าที่จะเป็นแบบสัจนิยม (Realistic)
2. นิยมสลักดวงตาให้ใหญ่มากเพื่อใช้สื่อสารกับเทพเจ้า
ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากความเชื่อที่ว่า ดวงตาคือหน้าต่างของวิญญาณ (Window of the soul)
3. ถ้าเป็นรูปเทพเจ้าจะมีขนาดใหญ่ และดวงตานิยมทาสี

4. การจัดภาพสำหรับประติมากรรมแบบนูนสูงนั้น ถ้าเป็นบุคคลสำคัญจะมีขนาดใหญ่ ส่วนตัวประกอบจะมีขนาดเล็กลงตามส่วน
 5. นิยมใช้สีต่าง ๆ เข้ามาบ้างแล้ว โดยเฉพาะสีทองและสีฟ้า
- สถาปัตยกรรม : อารยธรรมเมโสโปเตเมีย นิยมสร้าง ซิกกูรัต (Ziggurat) เป็นสิ่งก่อสร้างของอารยธรรมสุเมเรียนในบริเวณเมโสโปเตเมีย มีลักษณะคล้ายพีระมิดแบบขั้นบันได แต่ไม่ก่อสร้างสูงจนเป็นยอดแหลม ด้านบนของซิกกูรัตซึ่งเป็นพื้นที่ราบกว้างจะสร้างเป็นวิหาร ในระยะแรกการสร้างซิกกูรัตมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ประกอบพิธีกรรมทางศาสนา แต่ต่อมาซิกกูรัตนี้ได้กลายเป็นส่วนหนึ่งของพระราชวังกษัตริย์ เช่น ซิกกูรัตที่เมืองอูร์ (Ur) ซิกกูรัตสร้างขึ้นด้วยวัสดุจำพวกอิฐและไม้ ความแข็งแรงคงทนจึงสูงงานสถาปัตยกรรมยุคต่อมา เช่น พีระมิดอียิปต์ไม่ได้ เพราะงานของอียิปต์สร้างด้วยวัสดุจำพวกหิน ซิกกูรัตเก่าแก่ที่สุดเท่าที่ค้นพบมีชื่อว่า “The White Temple” พบที่เมืองอูรุก (Uruk) หรือวาร์กา (Warka) บริเวณพื้นที่ประเทศอิรักในปัจจุบัน มีอายุประมาณ 3,500 – 3,000 ปีก่อนคริสตกาล ลักษณะสำคัญ

ของซิกกูรัตก็คือเป็นพีระมิดแบบขั้นบันได ซึ่งในระยะแรกมี
วัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นวิหารสำหรับพวกพระประกอบ
พิธีกรรมในทางศาสนา แต่ต่อมากซิกกูรัตนี้ได้กลายเป็นส่วน
หนึ่งของพระราชวังของกษัตริย์ เช่น ซิกกูรัตที่เมืองอูร์ (Ur)

ซิกกูรัตที่เมืองอูร์อายุ 2100 ก่อนคริสตศักราช

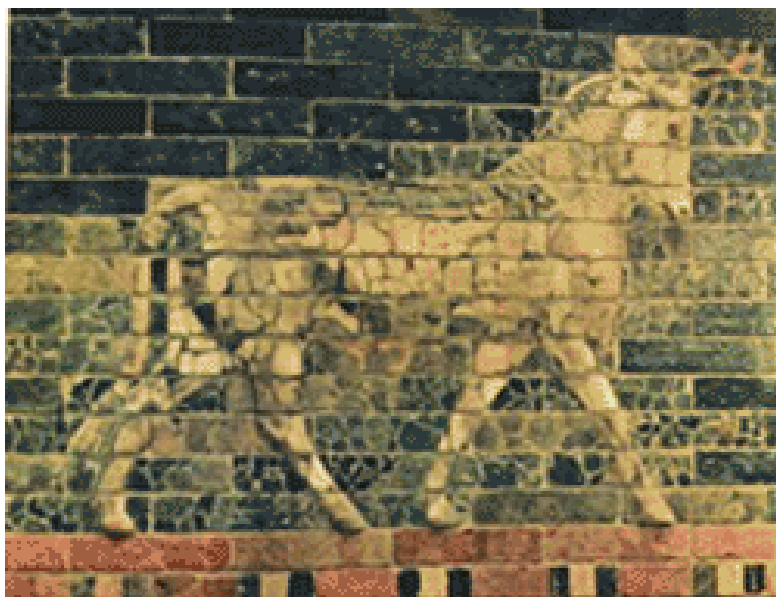

“The White Temple” พบที่เมืองอูruk (Uruk) หรือวาร์กา (Warka) บริเวณพื้นที่ประเทศอิรักในปัจจุบัน มีอายุประมาณ 3,500 – 3,000 ปีก่อนคริสตกาล

ซิกกูรัตที่ขุดพบได้ อาทิเช่น “The White Temple” พบที่เมืองอูruk (Uruk) หรือวาร์กา (Warka) มีอายุประมาณ 3,500 – 3,000 ปี ก่อนคริสตกาล

นอกจากนี้ ยังมีสุสานอันเป็นสถานที่เก็บพระศพของกษัตริย์ เช่น สุสานของกษัตริย์อาบาร์กี (Abargi) และราชินีชูบัด (Shubad) สร้างประมาณ 2,570 ปีก่อนคริสตกาล ก่อด้วยหิน ขุดเป็นอุโมงค์ลงไปใต้พื้นดิน ภายในไม่ซับซ้อนเหมือนสุสานของอียิปต์โบราณ มีห้องสำหรับเก็บพระศพและสมบัติ

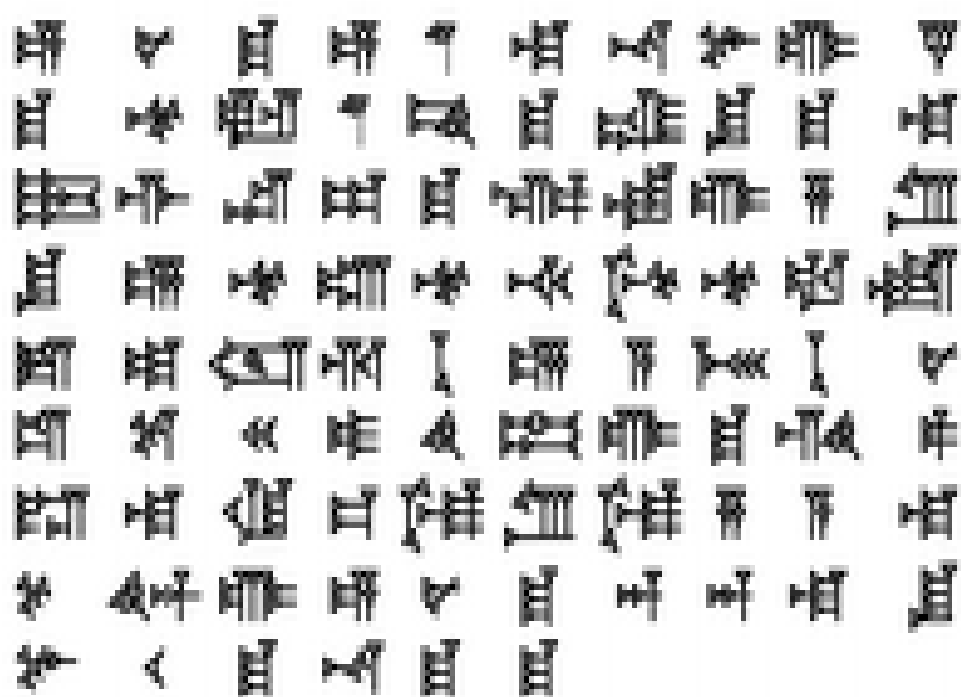
ส่วนข้างนอกห้องเป็นอุโมงค์กว้าง มีหลุมหินหลายหลุม หลุมแรกสำหรับพวกทหารมหาดเล็กรักษาพระองค์ หลุมที่สองมีซากธมม้า เกวียน รวมทั้งซากวัวและม้า ตลอดจนซากคนขับรถ หลุมที่สามเป็นหลุมสำหรับนักดนตรี หลุมสุดท้ายเป็นหลุมของพวกนางสนมกำนัล บุคคลเหล่านี้ล้วนเป็นคนสนิทของพระราชาและพระราชินีที่ถูกสั่งให้ดื่มยาพิษ เพื่อตามไปรับใช้ในโลกหน้าอันเป็นความเชื่อในเรื่องชีวิตหลังความตายของคนในสมัยนั้น

**2.บาบิโลเนียน (Babylonians) พวกบาบิโลเนียนได้
เข้ามาตั้งถิ่นฐานในเมโสโปเตเมียเมื่อ 2350-2150 ก่อน
คริสตวรรษ พวกบาบิโลเนียนได้พัฒนาแนวความคิด
ของสุเมเรียนด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และอักษรคู
นิฟอร์ม(Cuneiform) สำหรับใช้สื่อสารกัน**

**แผนที่โลกของบาบิโลเนียนอายุ 700-500 ปีก่อนคริส
ตวรรษ**

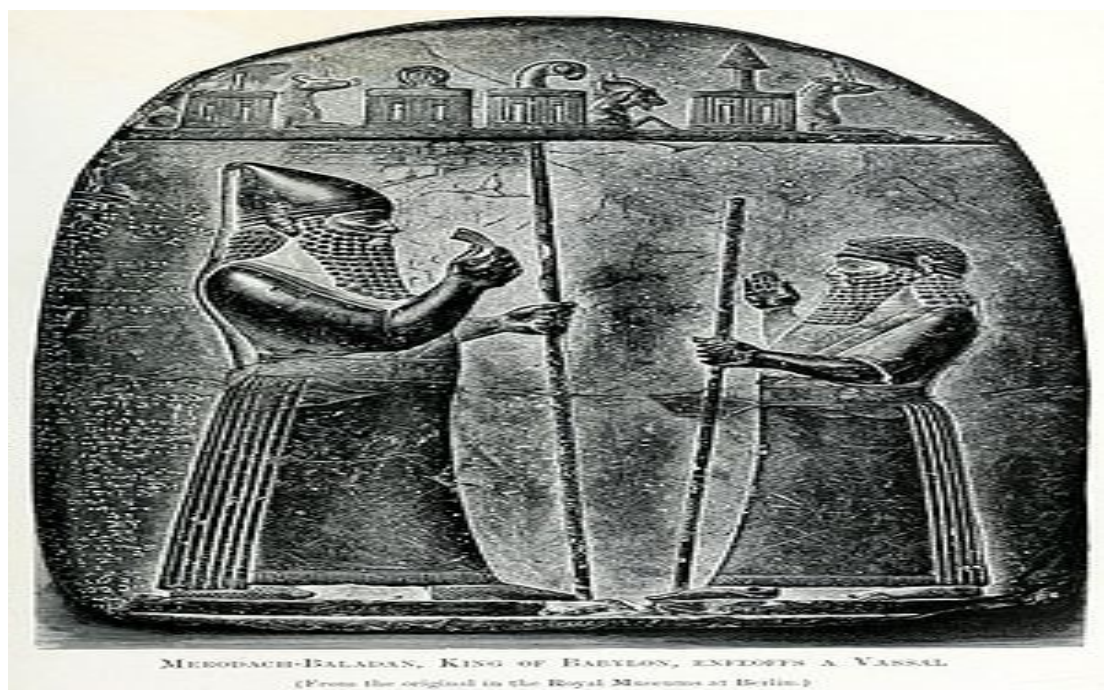

ภาพอักษรธูนิฟอร์ม

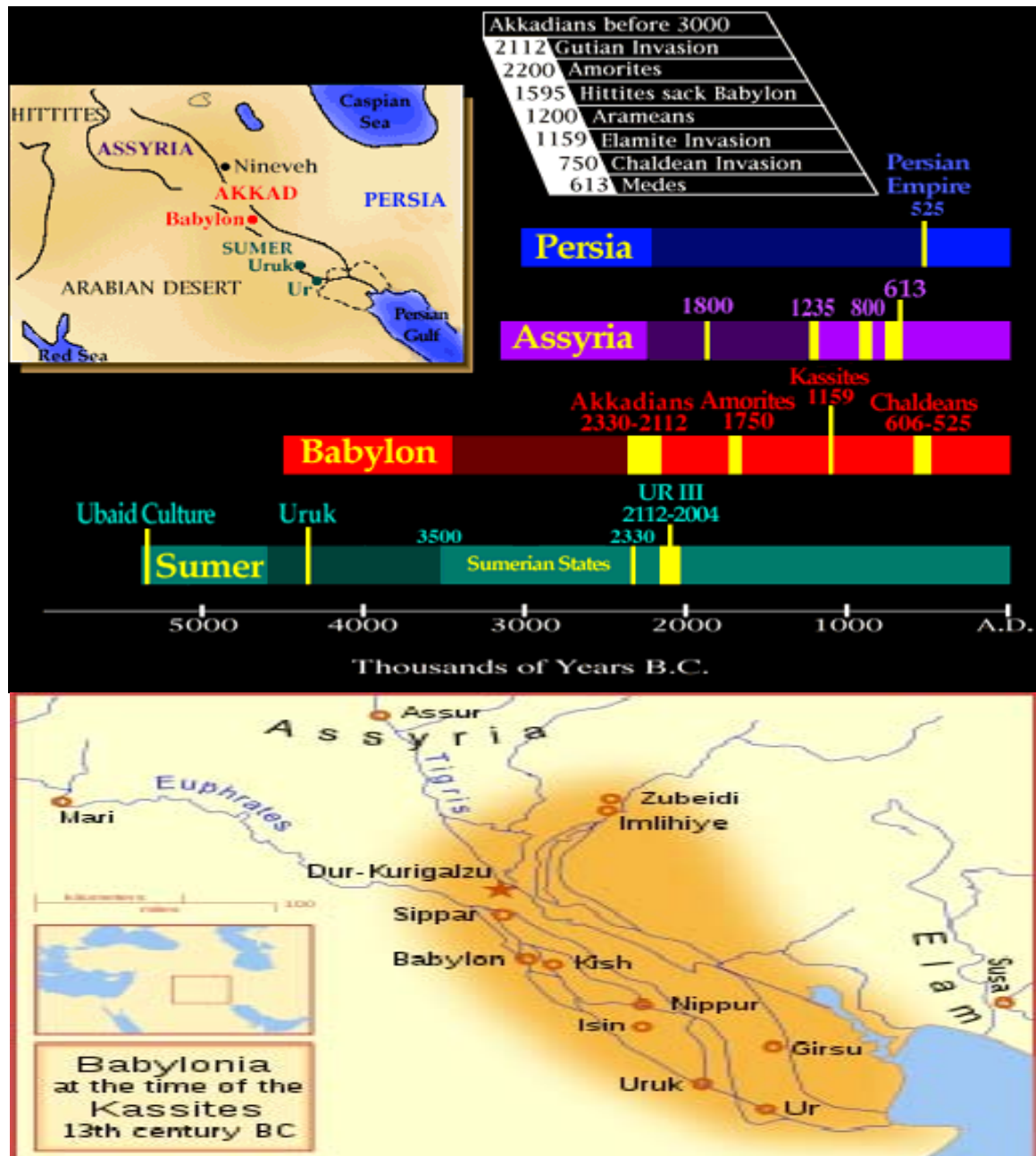
อักษรคูนิฟอร์มบนแผ่นดินเหนียวอายุ 1750 ก่อนคริส
ตวรรษ

โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านดาราศาสตร์ ความเชื่อศาสนา เทพเจ้ามาร์ดุก (Marduk) กลายเป็นเทพแห่งเทพแพนเธออน (Pantheon) ของเทพชาวสุเมเรียน ด้วยใช้ชื่อเทพภาษาบาบิโลเนียน Babylonian Ishtar เปรียบเทียบเท่ากับชื่อภาษาสุเมเรียน Sumerian Inanna เทพเจ้าเหล่านี้มีความสำคัญจนถึงในช่วงที่พวกอัสซีเรียน (Assyrian) และคาลเดียน (Chaldean) เข้ามาตั้งถิ่นฐานในเมโสโปเตเมีย

กษัตริย์ Marduk-apla-iddina II[แห่งบาบิโลเนียในไบเบิลเรียกว่า Merodach-baladan- Marduk-baladan, Baladan - Berodach-baladan ครองราชย์ระหว่าง 722 – 710 หรือ 703 BC – 702 ก่อนคริสตวรรษจาก พิพิธภัณฑ์เบอร์ลิน

อาณาจักรบาบิโลเนียอาราว 1,900 – 729 ปีก่อนคริส ศตวรรษ

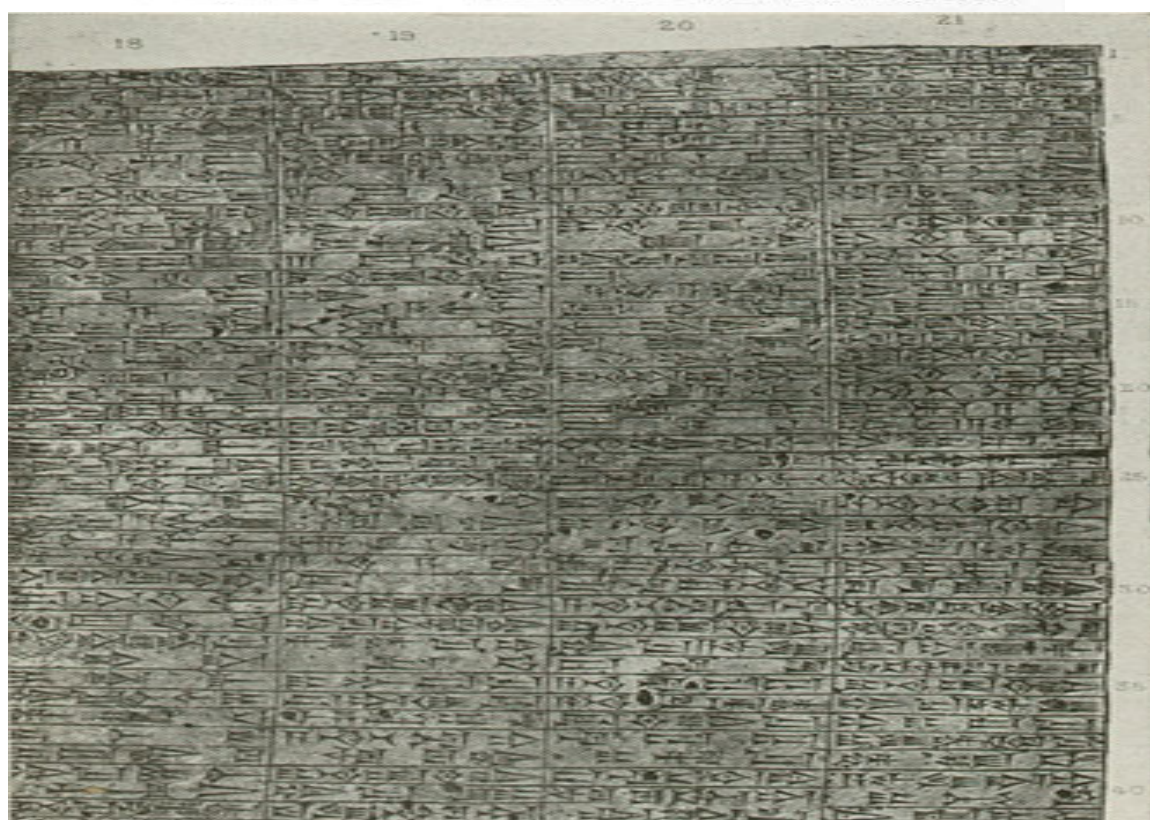

หอคอยแห่งบาเบล THE TOWER OF BABEL - GENESIS
11:1-5

ชาวบาบิโลเนียเป็นพวกเซมิติก (Semitics) สาขาหนึ่งซึ่งอยู่ทางตอนใต้ของอาณาจักรอัสซีเรีย อารยธรรมที่บาบิโลเนียได้พัฒนามาจากอารยธรรมของชาวสุเมเรียน ซึ่งมีความเจริญมาก่อนเป็นเวลาหลายร้อยปีแล้ว ได้แก่ ความเจริญทางด้านการค้า ศิลปกรรม การปกครอง และการสื่อสารซึ่งยังคงใช้อักษรคูนีฟอร์ม (Cuneiform) เป็นภาษาสื่อสารกันทั่วมหาอาณาจักร

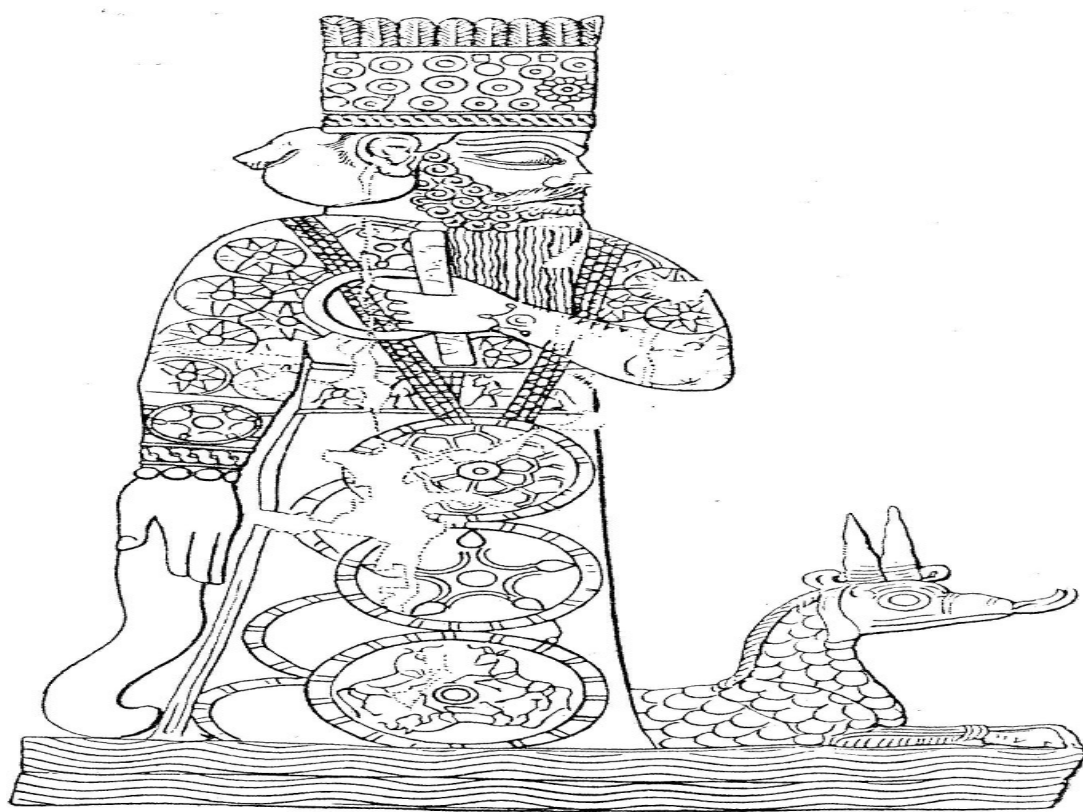
ต่อมาในรัชสมัยของพระเจ้าฮัมมูราบี (Hammurabi – 1800 B.C.) พระองค์ได้ต่อสู้และทำสงครามกับพวกเมโสโปเตเมีย

การใช้กฎหมายของพระเจ้าฮัมมูราบี (ca. 1728 – 1686 BC)

กลุ่มอื่น ๆ จนได้รับชัยชนะและได้รวบรวมอาณาจักร
ทั้งหลายเข้าเป็นอาณาจักรเดียวกัน เรียกว่าอาณาจักรบาบิโล
เนีย มีศูนย์กลางความเจริญอยู่ที่กรุงบาบิโลน (ในพระคัมภีร์
ไบเบิลเรียกบาบิโลน) พระเจ้าฮัมมูราบีเป็นกษัตริย์ที่มี
ความสามารถมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการปกครอง
พระองค์ได้จัดระบบกฎหมายขึ้นมาเพื่อใช้ปกครองประเทศ
พร้อมกันนี้ได้ทรงประกาศให้ชาวเมืองยิดดิอัมหาเทพมาร์ดุก
(Marduk) เป็นมหาเทพประจำเมือง ผู้ทรงมองอำนาจสิทธิใน
การปกครองประเทศให้กับพระองค์ เพราะฉะนั้น

เทพมาดุกร์และมังกร

พระมหากษัตริย์จึงมีลักษณะเป็นแบบสมมติเทวราช (Semi-divinity) ต่อมาหลังจากรัชสมัยของพระเจ้าอัมมูราปีแล้ว อาณาจักรบาบิโลเนียได้ถูกทำลายลง โดยพวกแคสไซต์ (Kassites) ซึ่งเป็นชาติพันธุ์หนึ่งที่อยู่ตอนกลางของทวีปเอเชีย ความเจริญทั้งหลายจึงย้ายมารุ่งเรืองในอาณาจักรอัสซีเรีย ประมาณ 1,000 – 612 B.C. และในครั้งนี้อาณาจักรบาบิโลเนียได้กลายเป็นศูนย์กลางทางอารยธรรมของโลกในยุคนั้น โดยเฉพาะทางด้านดาราศาสตร์ คณิตศาสตร์ ศิลปกรรม และการธุรกิจ สิ่งก่อสร้างต่าง ๆ ได้ถูกสร้างขึ้นเป็นอันมากในรัชสมัยของพระเจ้า Nebuchadnezzar (ประมาณปี 605 – 561 B.C.) หลังจากในช่วงรัชสมัยนี้แล้ว อาณาจักรบาบิโลเนียมีความเจริญอยู่เพียงระยะเวลาหนึ่งเท่านั้น จากนั้นได้ตกเป็นเมืองขึ้นของอาณาจักรเปอร์เซียตั้งแต่นั้นมา

ศิลปกรรมในสมัยนี้มีทั้งประเภทจิตรกรรม ประติมากรรม และสถาปัตยกรรม

จิตรกรรม : สำหรับจิตรกรรมนั้นมีน้อยมาก แต่เท่าที่พบได้เป็นภาพเขียนตามฝาผนังพระราชวังหรือตามสถานที่ก่อสร้างของสาธารณชน ภายในภาพเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับพิธีกรรม

ทางศาสนาหรือมุ่งเน้นสอนทางด้านศีลธรรมจากการขุดค้นพบซากโบราณสถานต่าง ๆ นักโบราณคดีได้พบซากพระราชวังของพระเจ้าซิมริลิม (Ziimrilim) ที่เมืองมารี (Mari) ปัจจุบันชื่อเทลเลลฮาริริ (Tellel Hariri) ซึ่งอยู่ตอนกลางบริเวณแม่น้ำยูเฟรติสแสดงให้เห็นถึงภาพเขียนฝาผนังแบบ Frescoes (การเขียนภาพบนฝาผนังปูนเปียก) เกี่ยวกับพิธีกรรมทางศาสนา การระบายสีใช้สีเข้มและหลายสี เช่น สีแดง เหลือง เทา ดำ น้ำตาล นิยมตัดเส้นเพื่อเน้นลวดลายให้เด่นชัดการจัดภาพลักษณะคล้ายภาพของอียิปต์ กล่าวคือนิยามวาดให้ใบหน้าและศีรษะแสดงออกทางด้านข้าง ดวงตา และลำตัวช่วงบนแสดงทางด้านหน้า แต่ทำกลับแสดงเป็นด้านข้างอีกทั้งรูปทรงของสิ่งต่าง ๆ ในภาพนั้นนิยมใช้รูปทรงทางเรขาคณิต และมีลักษณะเป็นแบบมโนคตินิยม (Idealism)

ประติมากรรม : ประติมากรรมที่ขุดพบได้ส่วนมากเป็นแบบนูนสูง(Highrelief)นิยมหล่อด้วยโลหะหรือแกะสลักจากหินเป็นพระราชประวัติของพระมหากษัตริย์บางภาพเป็นรูปพิธีกรรมทางศาสนา ประติมากรรมในสมัยนี้ขุดพบได้น้อยมาก ที่เหลือพอให้ศึกษาได้มีดังนี้

1. ประติมากรรมแบบนูนสูง เป็นรูปมหาเทพแห่งพระอาทิตย์ทรงมอบกฎหมายให้แก่พระเจ้าฮัมมูราบี ที่ฐานมีคำบรรยายด้วยอักษรคูนิฟอร์ม การสร้างงานชิ้นนี้ขึ้นมาเพื่อแสดงให้เห็นว่าประมวลกฎหมายที่พระเจ้าฮัมมูราบีใช้ในการปกครองนั้น พระองค์ได้ทรงรับมาจากพระเจ้า เพราะฉะนั้นคนที่ละเมิดต่อกฎหมายคือคนที่ละเมิดต่อพระเจ้า นอกจากจะถูกลงโทษทางกฎหมายแล้วยังต้องถูกพระเจ้าลงโทษอีกด้วย ภาพนี้ถ้าพิจารณากันอย่างละเอียดแล้วจะเห็นได้ว่าคล้ายกับเรื่องราวของโมเสสตอนที่รับบัญญัติสิบประการจากพระเจ้าเพื่อใช้ในการปกครองชาวฮิบรู ศิลปกรรมชิ้นนี้นักโบราณคดีสันนิษฐานว่าสร้างเมื่อประมาณ 1,750 B.C. ปัจจุบันตั้งอยู่ที่พิพิธภัณฑสถานลูฟ (Louvre) ประเทศฝรั่งเศส
2. .ประติมากรรมแบบลอยตัวรูปพระเศียรของพระมหากษัตริย์ สันนิษฐานกันโดยนักโบราณคดีว่า อาจจะเป็นพระเศียรของพระเจ้าฮัมมูราบี งานชิ้นนี้แกะสลักจากหินแกรไนต์ (Granite) พบได้ที่เมืองสุสา (Susa) ทั้ง ๆ ที่งานชิ้นนี้สร้างในสมัยบาบิโลเนีย

3. ประติมากรรมแบบลอยตัวรูปสิงโต (1,900 – 1,800 B.C.) สร้างด้วยบรอนซ์ (Bronze) ดวงตาฝังด้วยหินสี เข้าใจกันว่าสิงโตตัวนี้อาจจะเป็นตัวหนึ่งในสองตัวที่เฝ้าหน้าประตูวิหาร (Dagan) พบที่เมืองมารี (Mari) ซึ่งเป็นศูนย์กลางทางศิลปกรรมของอาณาจักรบาบิโลเนีย และอัสซีเรีย

สถาปัตยกรรม : เนื่องจากชาวบาบิโลเนียนิยมก่อสร้างอาคารด้วยวัสดุจำพวกอิฐเช่นเดียวกับพวกซูเมเรียน เพราะฉะนั้นศิลปกรรมทั้งหลายจึงยากที่จะพบได้อย่างสมบูรณ์แบบเหมือนของอียิปต์ อย่างไรก็ตามนักโบราณคดีหลายท่านพยายามที่จะค้นคว้าหาหลักฐานจากที่ต่าง ๆ แต่ส่วนมากที่พบนั้นเป็นเพียงฐานราก หรือ อาจเป็นซากปรักหักพังซึ่งต้องบูรณะกันขึ้นมาใหม่ และหาหลักฐานจากสิ่งอื่นนำมาประกอบการสันนิษฐาน สิ่งก่อสร้างที่ชาวบาบิโลเนียนิยมสร้าง คือ

1. ซิกกูรัต (Ziggurat) ซิกกูรัตที่ใหญ่ที่สุด คือ ซิกกูรัตที่สร้างในสมัยของพระเจ้าเนบูคัดเนสซาร์ (Nebuchadnezzar) เป็นซิกกูรัตที่สร้างขึ้นเพื่อถวายแก่มหาเทพ มาร์ดุก (Marduk) ลักษณะของซิกกูรัตนี้เช่นเดียวกับซิกกูรัตทั่ว ๆ ไป

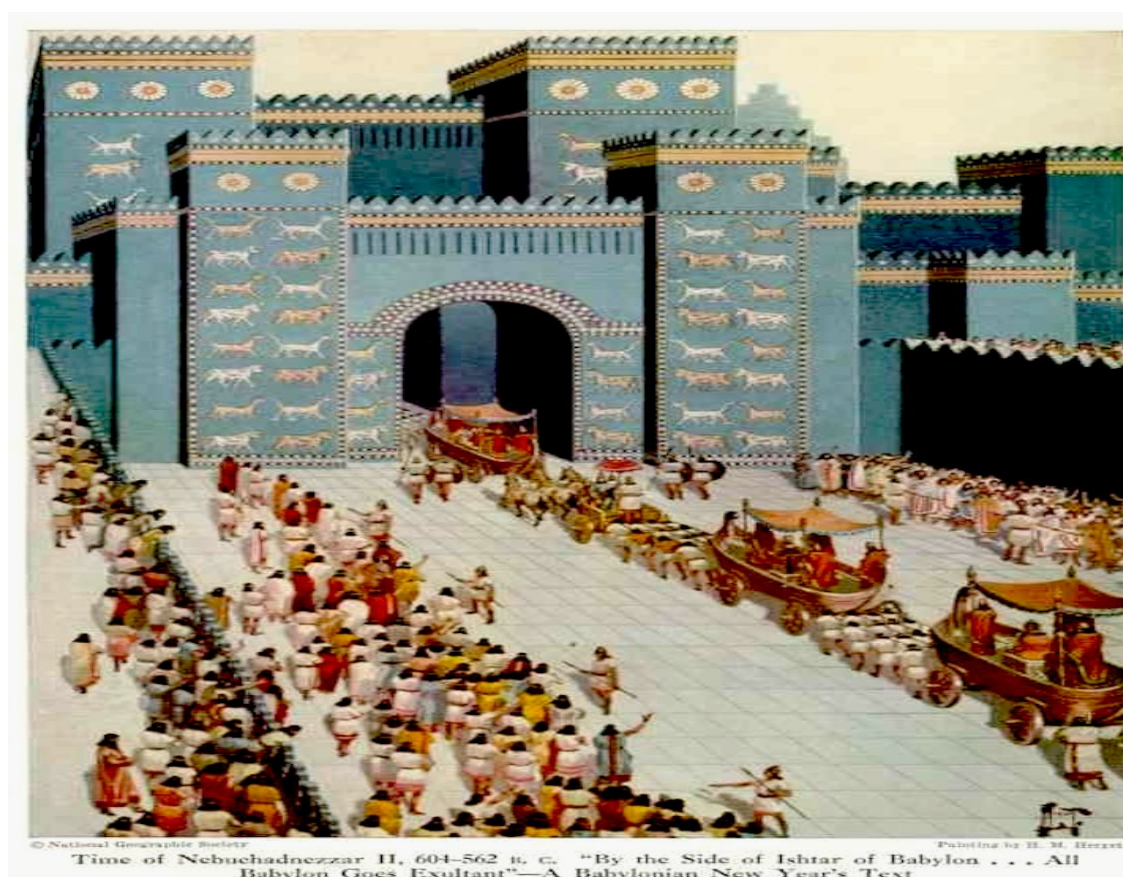
ของพวกเมโสโปเตเมีย กล่าวคือ มีลักษณะเป็นชั้น 7 ชั้น ชั้นบนสุดเป็นลานว่าง ชาวเมโสโปเตเมียเชื่อกันว่าพวกเขาสามารถติดต่อกับมหาเทพได้บนชั้นสุดท้ายนี้ โดยขึ้นทางบันไดเวียนทั้งด้านในและด้านนอก

2.สวนลอยแห่งกรุงบาบิโลน (The Hanging Garden)อายุประมาณ 600 ปีก่อนคริสตศักราชหนึ่งในสิ่งมหัศจรรย์ของโลกยุคโบราณ สวนแห่งนี้พระเจ้าเนบูคัดเนสซาร์ (Nebuchadnezzar II)ทรงสร้างขึ้นเพื่อพระราชทานแก่เจ้าหญิงแห่งแคว้นมีเดีย ซึ่งเป็นพระมเหสีคนใหม่คนล่าสุดของพระองค์ สวนนี้สร้างเป็นชั้น ๆ สูงขึ้นไป ในแต่ละชั้นปลูกไม้ดอกมากมาย ทำให้เวลามองไกล ๆ เห็นเป็นสวนลอยสูงชันจากพื้นดิน เป็นภาพจินตนาการของจิตรกรชาวดัตช์ Martin Heemskerck จุดประสงค์ในการสร้างสวนแห่งนี้เพื่อให้พระมเหสีคลายความคิดถึงบ้านเกิดของพระนาง นักโบราณคดีได้จัดให้เป็นสิ่งมหัศจรรย์ 1 ใน 7 อย่างของโลกยุคโบราณ สถาปัตยกรรมชิ้นนี้ไม่เหลือร่องรอย นอกจากคำเล่าลือสืบทอดกันต่อมา และซากฐานเพียงเล็กน้อยเท่านั้น

กษัตริย์ **Nebuchadnezzar II** (604-562 BC.)

3.ประตูอิซตาร์ (Ishtar) ประตูนี้สร้างในสมัยพระเจ้า
เนบูคัดเนสซาร์ (Nebuchadnezzar)

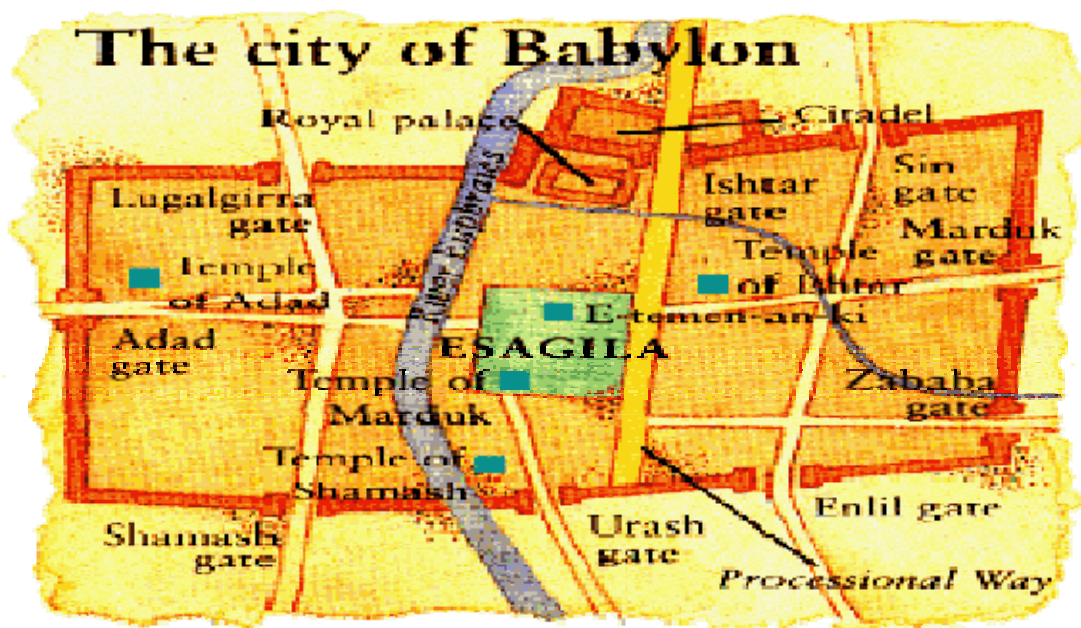

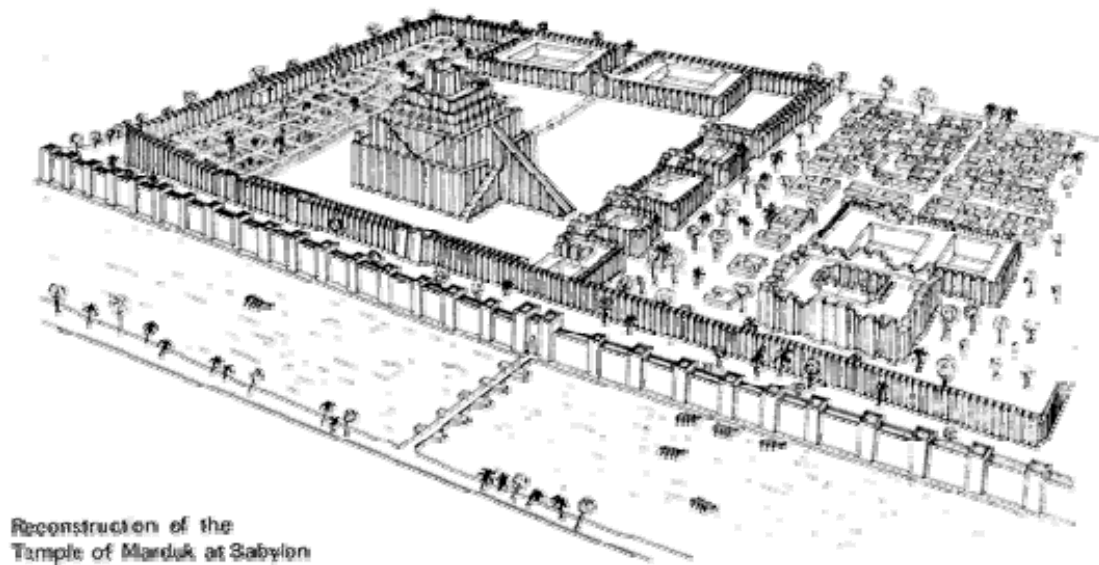
ประตู The Ishtar Gate เดิมเป็นส่วนหนึ่งของวิหาร
แห่งเบล (the temple to Bel)สร้างโดยพระเจ้า
Nebuchadnezzar เมื่อ 575 ปีก่อนคริสตศวรรษในบา
บิโลน ประตูสร้างใหม่ทำด้วยอิฐเคลือบประดับด้วย
แห่ง Adad และมังกรแห่ง Marduk ปัจจุบันอยู่ที่
พิพิธภัณฑ์เบอร์ลิน

ประตูอิซตาร์ที่พิพิธภัณฑ์เบอร์ลิน

แผนผังนครบาบิโลนแสดงที่ตั้งของประตูอิซตาร์

การจำลองวิหารเทพมาร์ดุกแห่งบาลิโลน

อีกเช่นกัน จุดประสงค์เพื่อถวายแก่มหาเทวีอิซตาร์ (Ishtar) อันเป็นเทวีประจำเมือง ซึ่งชาวบาบิโลเนียเคารพ นับถือ เช่นเดียวกับมหาเทพมาร์ดุก ประตุนี้นี้มีขนาดสูง 47 ฟุต สร้างประมาณ 604 – 562 B.C. สร้างจากวัสดุประเภทอิฐแต่เคลือบสีสวยงามมาก มีลวดลายรูปสัตว์ต่าง ๆ เช่น ม้า วัว สิงโต และมังกร ฯลฯ ประดับอยู่ทั่วไปเป็นระยะ ๆ ปัจจุบันงานนี้ตั้งอยู่ที่พิพิธภัณฑ์เบอร์ลิน (State Museum of Berlin) ประเทศเยอรมัน

มหาเทวีอิซตาร์เทพแห่งความรักของชาวบาบิโลเนียน

4.พระราชวัง ซึ่งเป็นที่รู้จักกันดีในกลุ่มนักโบราณคดีที่ศึกษาสถาปัตยกรรมของชาวบาบิโลเนีย คือ พระราชวังของพระเจ้าซิมริลิม (Zimrilim) ที่เมืองมารี (Mari) ปัจจุบันอยู่ในประเทศซีเรีย พระราชวังแห่งนี้สร้างประมาณปี 1,800 B.C. มีอาณาบริเวณโดยรอบประมาณ 6 เฮกเตอร์ ซากกำแพงและส่วนต่างๆ แสดงให้เห็นว่าบรรดาห้องในพระราชวังนั้นไม่มีหน้าต่าง แต่อาศัยแสงสว่างที่เข้าทางประตูเท่านั้น ภายในพระราชวังตกแต่งด้วยภาพสีต่าง ๆ ซึ่งยังคงสดใสอยู่ ภาพสีเหล่านี้เขียนบนฝาผนังเป็นแบบ Frescoes มีลักษณะคล้ายภาพเขียนฝาผนังของชาวไอยคุปต์ ส่วนต่าง ๆ ของพระราชวังเราอาจจำแนกได้ ดังนี้คือ

1. ส่วนที่เป็นหอประชุม
2. ที่ประทับส่วนพระองค์
3. ที่ทำการบริหารงาน
4. วิหาร

5. โรงครัว
6. ห้องเรียน
7. ที่เก็บเอกสาร (ชาวบาบิโลเนียและชาวอัสซีเรียมีความสนใจในประวัติศาสตร์มาก เพราะฉะนั้นพวกเขานิยมเก็บบันทึกเรื่องราวธุรกิจประจำวัน โดยบันทึกด้วยอักษรคูนิฟอร์ม แล้วจารึกลงบนแผ่นดินเผา)

3. พวกอัสซีเรียน พวกอัสซีเรียนได้เข้ามาตั้งถิ่นฐานในเมโสโปเตเมียเมื่อ 1300 และ 900 B.C. E. พวกอัสซีเรียนได้เข้ามามีอิทธิพลทางภาคเหนือของเมโสโปเตเมีย จนกระทั่ง 539 B.C.E. เมื่อพวกเปอร์เซียได้เข้ามามีอำนาจเหนือเมโสโปเตเมียอาณาจักรอัสซีเรีย (Assyrian) มีอายุประมาณ 1,000 – 612 B.C. อาณาจักรแห่งนี้ตั้งอยู่ทางตอนเหนือของ

อาณาจักรบาบิโลเนีย เริ่มตั้งแต่เทือกเขาเปอร์เซียจรดทะเลเมดิเตอร์เรเนียน โดยรวมทั้งอียิปต์ตอนเหนือ ฟินีเซีย และปาเลสไตน์ อาณาจักรอัสซีเรียได้รับอารยธรรมจากสุเมเรีย เช่นเดียวกับบาบิโลเนียเพราะฉะนั้น ศิลปกรรมของอาณาจักรเหล่านี้มีลักษณะคล้ายคลึงกันจนเผ่าอัสซีเรียมีนิสัยที่โหดร้ายทารุณ ตรงข้ามกับชาวบาบิโลเนียมีนิสัยที่อ่อนโยนและสุภาพ แต่เป็นสิ่งที่น่าแปลกมากที่ชาวอัสซีเรียกลับเป็นพวกที่มีอารยธรรมสูงไม่แพ้ชาวเมโสโปเตเมียกลุ่มอื่น ๆ จากแผ่นจารึกที่นักโบราณคดีได้ค้นพบนั้นแสดงให้เห็นว่าชนกลุ่มนี้มีความสามารถในการแต่งบทประพันธ์และตำนานต่าง ๆ โดยจารึกเป็นอักษรคูนิฟอร์ม (Cuneiform) เก็บไว้ในสถานที่ที่เราอาจจะเรียกว่าเป็นห้องสมุด การเขียนหนังสือของคนพวกนี้ใช้วิธีเดียวกับชาวสุเมเรียและชาวบาบิโลเนีย โดยใช้เหล็กจารลงบนดินเหนียวแล้วนำไปเผาไฟ แผ่นจารึกอักษรคูนิฟอร์มแบบนี้นอกจากจะเป็นบันทึกในทางประวัติศาสตร์ ตำนาน และคำประพันธ์แล้ว บางชิ้นยังมีลักษณะเป็นจดหมายสื่อสารอีกด้วย เพราะเหตุว่าแผ่นจารึกที่เป็นจดหมายเหล่านี้จะถูกเก็บไว้ในก้อนดินเผา ซึ่งทำหน้าที่เหมือนกับซองจดหมายเวลาเขย่าจะมีเสียงดัง เพราะฉะนั้น เวลาจะอ่าน

จดหมายเหล่านี้จำเป็นต้องทบทวนส่วนนอกก่อน แล้วจึงจะพบตัว
จดหมายอาณาจักรอัสซีเรียมีความเจริญมาช้านาน トラバ
จนกระทั่งสิ้นสุริยสมัยของพระเจ้าอัสสุรบานิปาล
(Assurbanipal) กรุงนิเนเวห์ (Nineveh) ได้ถูกทำลายลงโดย

เมืองนิเนเวห์

Ashur (Qal'at Sherqat)

นครโบราณตั้งแต่บนฝั่งแม่น้ำไทกริสทางเหนือของเมโสโปเตเมีย ในเขตพิเศษพรมแดนระหว่างเกษตรกรรม มีอายุ 3,000 ปีก่อนคริสต์ศตวรรษ เมื่อ 1,400-900 ปีก่อนคริสต์ศตวรรษ เมืองหลวงแห่งแรกของอาณาจักรอัสซีเรียน นครรัฐและศูนย์กลางการค้าระหว่างประเทศที่สำคัญ เมืองศูนย์กลางทางศาสนาของอัสซีเรียนรวมทั้งเทพ Ashur บาบิโลเนียนได้ทำลายนครแต่ยังมีการบูรณะในสมัยคริสต์ศตวรรษที่ 1 และ 2 ในสมัย Parthian ปัจจุบันอยู่ในอิรัก

กำแพงพระราชวังที่ Nineveh

King Ashurbanipal, 669-627 B.C.. The excavations of his library provided a major source of Mesopotamian literature, including a good portion of the Epic of Gilgamesh.

กษัตริย์ Ashurnasirpal II

กองทัพร่วมของพวกมีเดียและพวกบาบิโลเนีย หลังจากนั้น อาณาจักรอัสซีเรียแบ่งออกเป็นสองส่วน อารยธรรมซึ่งเคย เจริญมาช้านานได้สิ้นสุดลง ปล่อยให้อาณาจักรบาบิโลเนีย ใหม่ของแคลเดียน (Neo – Babylonian) ภายใต้การนำของ กษัตริย์ Nebuchadnezza ขยายพระราชอาณาจักรและอารย ธรรมขึ้นมาใหม่อีกครั้งหนึ่งศิลปกรรมของพวกอัสซีเรียส่วน ใหญ่เป็นศิลปกรรมประเภทประติมากรรมและ สถาปัตยกรรมมากกว่าศิลปกรรมในแขนงจิตรกรรม จาก ซากโบราณวัตถุที่ขุดพบสรุปได้ดังนี้

สถาปัตยกรรม : ที่สำคัญที่สุดและแสดงให้เห็นถึงอำนาจอัน ยิ่งใหญ่ของอาณาจักรอัสซีเรีย ดูได้จากพระราชวังของพระเจ้า ซาร์กอน (Sargon)

**ประติมากรรม Sargon แห่ง Khorsabad ปัจจุบันอยู่ที่
พิพิธภัณฑ์ the Louvre.**

ภาพสลักแสดงพระราชวังที่Dur Sharrukin ปัจจุบันคือ Khorsabad ภาพแสดงพระเจ้าซาร์กอนที่ 2 (Sargon II 721-705 BC)

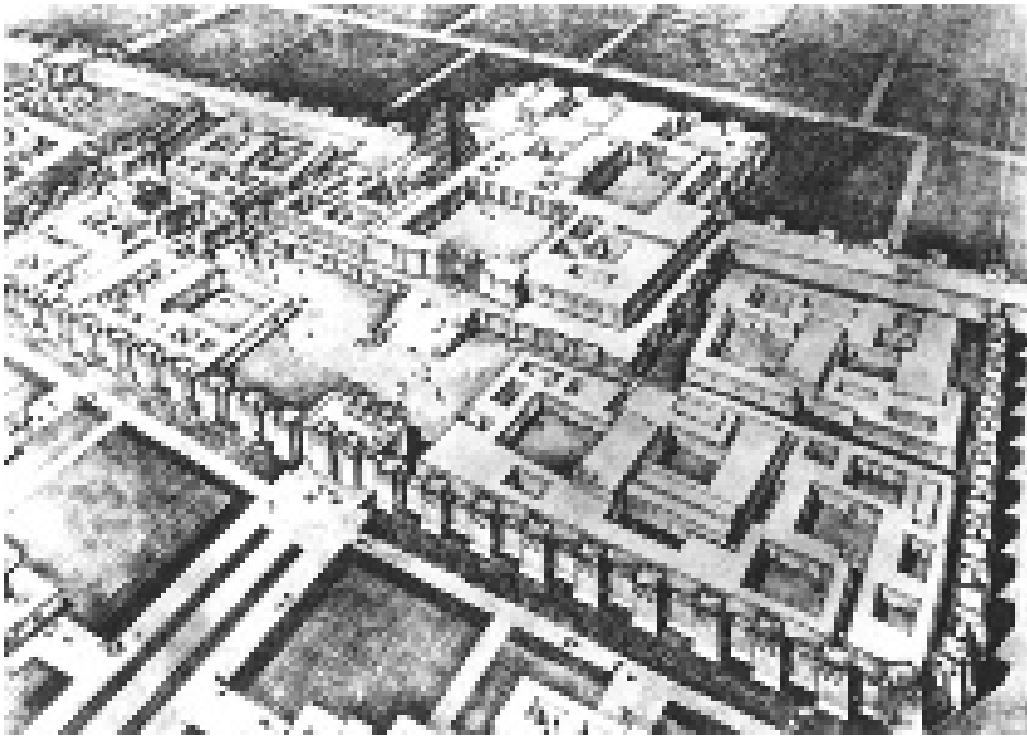

ประติมากรรมนูนต่ำแสดงพระราชวังของ Ashurnasirpal II ที่ Calah ปัจจุบันคือ Nimrud, ในอิรักแสดงภาพกษัตริย์กำลังล่าสัตว์ ทหารกำลังตามเสด็จพระมหากษัตริย์ตามรอยม้าศึกข้ามแม่น้ำอายุประมาณศตวรรษที่ 9 ก่อนคริสตวรรษ ปัจจุบันอยู่ที่พิพิธภัณฑบริทิชในลอนดอน

ที่คอ์ซาบัต (Khorsabas) พระราชวังนี้สร้างประมาณ 2,340 – 2,180 B.C. ก่อเป็นกำแพงสูงทึบเป็นชั้น ๆ ขึ้นไป นักโบราณคดีหลายท่านสันนิษฐานว่าการที่ก่อสร้างตึกสูงเป็นชั้น ๆ โดยมีพระราชวังอยู่ชั้นบนนั้นเพื่อให้พ้นจากภัยน้ำท่วมครั้งใหญ่ ถึงแม้ว่าตัวตึกจะสูงมาก แต่ก็สามารถเดินถึงชั้นบนสุดได้โดยทางบันไดหรือสามารถขี่รถม้า (Chariot) ขึ้นไปโดยอาศัยทางลาดสำหรับตัวพระราชวังก่อด้วยอิฐเคลือบ เพราะฉะนั้นพื้นผิวจึงมีลักษณะเป็นมันเงามาก เป็นที่น่าสังเกตว่าประตูทางเข้าซิกกูรัต ตัวกำแพงที่ทำหน้าที่ค้ำตัวอาคาร และบรรดาป้อมค่ายต่าง ๆ เหล่านี้ ล้วนมีรูปทรงเรขาคณิต โดยเฉพาะส่วนโค้งนับว่าเป็นรูปแบบที่สำคัญที่สุดในการสร้างพระราชวังพวกอัสซีเรีย พวกอัสซีเรียนสามารถ

สร้างให้ส่วนโค้งกับตัวอาคารอื่น ๆ มีความสอดคล้องและ
สัมพันธ์กัน จากหลักฐานอีกชิ้นหนึ่งที่ขุดพบได้ใน
พระราชวังคอรซาด (Khorsabad)

พระราชวังคอรซาด

ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการนำเอาส่วนโค้งเข้ามาใช้ คือ ซากของ
 ท่อระบายน้ำและส่วนประกอบอื่น ๆ ที่พบนั้นเป็นรูปครึ่ง
 วงกลม การที่ชาวอัสซีเรียได้นำเอาลักษณะโค้งเข้ามาใช้ใน
 สถาปัตยกรรมนี้เอง ทำให้นักโบราณคดีส่วนมากเชื่อว่า
 ศิลปกรรมของเมโสโปเตเมีย เป็นพื้นฐานทางศิลปกรรมของ
 พวกอียิปต์ และยุโรปในสมัยต่อมา

อาณาบริเวณของพระมหाराชวังประกอบไปด้วยตัว
 พระราชวังซึ่งมีหลังคาเป็นลานกว้าง ซิกกูรัตมีลักษณะเป็น
 เหมือนซิกกูรัตทั่วไป ในเมโสโปเตเมียเป็นสถานที่ประกอบ
 พิธีกรรมทางศาสนาไฮลานิ (Hilani) หรือ บาซิลิกา
 (Basilica) เป็นสถานที่ตัดสินและพิจารณาความมีลักษณะ

เป็นตัวตึกรูปสี่เหลี่ยมมุมฉากมีทางเข้าทางเดียวประกอบด้วย
 เสา 2 ต้น ตรงทางเข้า ณ ที่นี้พระมหากษัตริย์ซึ่งเป็นทั้งนัก
 ปกครองและหัวหน้า พวกพระจะเป็นผู้ตัดสินพิจารณาคดี
 ความต่างๆเขตเฉพาะสำหรับผู้หญิงที่เรียกว่าฮาเร็ม
 (Harem) คอกม้าและที่เก็บราชรถ อยู่ด้านข้างทางลาดเพื่อคน
 เลี้ยงม้าจะได้เข้าและออกโดยสะดวก

ประติมากรรม : นิยมใช้สำหรับตกแต่งพระราชวังมี 3 แบบ
 คือ

1. ใช้สำหรับตกแต่งหน้าประตูทางเข้าและทางออก ทำ
 หน้าเหมือนเป็นยามเฝ้าประตูคล้ายกับสฟิงซ์

(Sphinx) ของอียิปต์ซึ่งเฝ้าอยู่หน้าพีระมิด งานแบบนี้ชุดพบได้ที่พระราชวังอัสสุรบานิปาลที่ 2 (Assurbanirpal II) ที่เมืองนิมรุด (Nimrud) มีอายุประมาณ 884 – 859 B.C. แกะสลักเป็นแบบนูนสูง รูปวัว 5 ขา มีหัวเป็นคนและมีปีกคล้ายนก

2. ใช้สำหรับตกแต่งประดับฝาผนัง นิยมแกะสลักแบบนูนสูงเป็นพระราชประวัติของพระมหากษัตริย์ หรือเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับพิธีกรรมทางศาสนา และรัฐพิธีต่าง ๆ ภาพแกะสลักเหล่านี้ได้แก่ ภาพพระเจ้าอัสสุรบานิปาลที่ 2 ทรงทำ

สงครามขยายอาณาจักร งานชิ้นนี้พบที่พระราชวังของพระเจ้าอัสสุรบานิปาลที่ 2

อีกชิ้นหนึ่งคือ ภาพสิงโตถูกยิงด้วยลูกธนู (Dying Lion) ภาพนี้เป็นประติมากรรมนูนสูงอีกเช่นกัน พบที่พระราชวังของพระเจ้าอัสสุรบานิปาลที่เมืองนินเนเวห์ (Nineveh) (ประมาณปี 668 – 662 B.C.)

ประติมากรรมสลักนูนต่ำการล่าวันที่นินเเวห์ (Nineveh) อายุ 695 ก่อนคริสตวรรษ

3.ประติมากรรมแบบลอยตัว ส่วนมากจะสลักเป็นรูปพระมหากษัตริย์ จุดประสงค์ของศิลปินนั้น มิใช่เพื่อให้เหมือนกับองค์จริงแต่เพียงอย่างเดียว หากมุ่งต้องการแสดงให้เห็นถึงอำนาจอันสูงสุดที่แฝงอยู่ในภาพนั้น เท่าที่จุดพบได้คือภาพแกะสลักจากหินทรายแบบลอยตัวของพระเจ้าอัสสุรบานิปาลที่ 2 (Assurbanirpal II)

พระเจ้าอัสสุรบานิปาลที่ 2 (Assurbanirpal II) ถ้ำสิงห์โต
อายุ 645-640 ปีก่อนคริสตศตวรรษ

พบที่เมืองนิมรุด (Nimrud) งานชิ้นนี้แสดงให้เห็นถึงลักษณะเด่นของพระเจ้าอัสสุรบานิปาลที่ 2 คือ พระพักตร์ ขาเย้น ดวงตาแข็งกร้าว ท่าทางเด็ดขาดจนดูเหมือนไร้ความกรุณาและค่อนข้างเผด็จการ ประกอบกับดาบเคียวที่ทางถืออยู่นั้น ។ (Sickle – Sword) เป็นสัญลักษณ์ของกษัตริย์อัสซีเรีย ซึ่งแสดงถึงอำนาจอันมหาศาลของกษัตริย์ที่จะบันดาลชะตาชีวิตของคนในอาณาจักรนั้น ๆ

ศิลปะการดนตรีของอารยธรรมเมโสโปเตเมีย

การดนตรีมีความสัมพันธ์กับศาสนาเช่นเดียวกับอียิปต์ โดยใช้ขับกล่อมและบูชาเทพเจ้าในระยะแรก ๆ เป็นการสวดวิงวอนแบบง่าย ๆ ต่อมาได้วิวัฒนาการมาเป็นกวีนิพนธ์ ส่วนนักร้องได้พัฒนาจากการร้องเดี่ยวมาเป็นคณะนักร้องสลับกับการร้องเดี่ยวของพระ เพื่ออุทิศถวายแด่เทพเจ้าแต่ละองค์

จากการขุดสุสานโบราณได้พบเครื่องดนตรีประเภทพิณหลายชิ้น มีเค้าว่าได้พัฒนาจากคันธนูของโบราณ นอกจากนี้ก็มีขลุ่ยอ้อ กลองสองหน้า นิยมใช้ในการประกอบพิธีกรรมและเล่นในราชสำนัก

การดนตรีของมนุษย์ในสมัยนี้ได้รับอิทธิพลจากศาสตร์ต่าง ๆ เช่น ศาสนา โหราศาสตร์ ปรัชญา และคณิตศาสตร์ เป็นต้น นักวิชาการเหล่านี้เชื่อว่าความเคลื่อนไหวของดวงดาวมีอิทธิพลต่อชะตาชีวิตมนุษย์ จักรวาลมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันโดยการประสานองค์ประกอบต่าง ๆ เข้าด้วยกันอย่างสมบูรณ์ เมื่อมนุษย์เป็นส่วนหนึ่งของจักรวาล สิ่งสร้างต่าง ๆ ของมนุษย์ เช่น ศิลปะ และการดนตรี ต่างก็เป็นส่วนสะท้อนความเป็นจริงเกี่ยวกับจักรวาลด้วย จากความคิดนี้ได้นำไปสู่ทฤษฎีการแบ่งเสียงดนตรี โดยนำหลักคณิตศาสตร์ และโหราศาสตร์มาใช้อย่างประสานกลมกลืน โดยถือเอาเลข 4 ซึ่งมาจากฤดูทั้ง 4 คือ ฤดูใบไม้ผลิ ฤดูร้อน ฤดูใบไม้ร่วง และฤดูหนาว มาเป็นหลักในการแบ่งช่วงเสียงของสายเครื่องดนตรีออกเป็น 4 ส่วน ซึ่งต่อมาได้เป็นรากฐานของทฤษฎีดนตรีของยุคสมัยหลัง ๆ

